

Asia: VM019:00/2021, VN/2033/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022

Lausunnonantaja

Lausunnonantaja on:

Kunta

Huomiot valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

a) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

Uudenkaupungin kaupungin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022 VM019:00/2021:

Valtiovarainministeriön koelaskelmissa näkyy selvästi, miten Varsinais-Suomen lähtötilanne yhtenäisen hyvinvointialueen luomiseen on tulevista hyvinvointialueista vaikein. Varsinais-Suomessa ei ole taustalla kuntayhtymää, joka olisi jo koonnut terveydenhuollon, saati sosiaali- ja terveydenhuollon, palvelut yhden organisaation alaisuuteen, ja sen yhteydessä tehnyt tarvittavaa hallinnollista valmistelua. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen yhteenlaskettuja järjestämismvastuullisia tahoja on eniten koko Suomessa. Sote-uudistuksen valmistelun rahoituksessa alueiden lähtötilanteen huomioimista voidaan pitää hyvänä, mutta samalla voidaan todeta, että rahoituksen tasoa voidaan yleisesti pitää riittämättömänä.

Valmistelutyötä on Varsinais-Suomessa valtavasti ja työhön käytettävissä oleva aika hallitusesityksen mukaisen järjestämismvastuun siirron osalta on liian lyhyt suhteessa tehtävään työmäärään. Toisaalta, vaikka järjestämismvastuun siirtoa saataisiin siirrettyä esimerkiksi vuodella, ei se vähennä tehtävän työn määrää, mutta parantaisi se onnistumisen edellytyksiä.

Annetun kireän aikataulun lisäksi valmistelutyöhön tarvittavia, vaadittavaa osaamista omaavia, henkilöitä ei ole irrotettavissa tarvittavissa määrin nykyisistä järjestämisvastuullisista organisaatioista.

Hyvinvointialueiden perustamiseen liittyviä valmisteltavia asioita on suuri määrä ja valmisteltavat asiat ovat laajoja. Hyvinvointialueen perustaminen ja käynnistäminen edellyttää mm. seuraavien hallinnollisten asioiden organisointia ja toteuttamista:

1. Yleishallinto, johtaminen ja johtamisjärjestelmä

- poliittinen päätöksenteko
- organisaatio ja virkamiesjohto
- hallintosääntö sekä muu säännöstö ja ohjeet

2. Talouspalvelut

3. Hankintapalvelut ja sopimukset

4. Tilapalvelut

5. IT- ja digipalvelut

6. Henkilöstöpalvelut

7. Tutkimus ja kehittämisspalvelut

8. Viestintä- ja markkinointipalvelut

9. Tieto- ja arkistopalvelut

10. Varautuminen

Hyvinvointialueen perustamiseen liittyvän hallinnollisen valmistelun lisäksi alueen palvelutuotannon nykyinen rakenne ja toimintatavat tulee kartoittaa kunnittain ja kuntayhtymittäin. Kartoituksen jälkeen tulee palvelutuotantoon toteuttaa tarvittavat välttämättömät muutokset.

Ottaen huomioon Varsinais-Suomen vaikea lähtötilanne, kuvattu tekemisen määrä ja laatu sekä rajalliset käytettävissä olevat asiantuntijaresurssit, on odotettavaa, että hyvinvointialueen valmistelussa joudutaan turvautumaan merkittävässä määrin asiantuntijaostopalveluihin. Tämä puolestaan vaatii enemmän rahaa kuin työvoiman siirtyminen tekemään valmistelua nykyisistä kunnista ja kuntayhtymistä.

Tässä hetkessä on vaikea arvioida yksityiskohtaisesti, mikä on se työmääräarvio, joka Varsinais-Suomessa täytyisi tehdä tulevan hyvinvointialueen valmistelussa. Mikäli lakipaketti hyväksytään siten, että se astuu voimaan 1.7.2021, jää valmisteluaikaa vajaa 18 kuukautta. Sipilän hallituksen aikaiseen Varsinais-Suomen sote- ja maku-valmisteluun suhteutettuna nyt vaadittava valmistelu vaatisi arviolta 70 henkilötyövuoden verran työtä. Valmistelun kokonaiskustannukset tulee määritellä asiantuntijapalkkoina ja ostopalveluina. Ostopalvelujen osuus on todennäköisesti merkittävä.

Valtiovarainministeriön koelaskelman perusteella ei näe tarkkaa summaa, joka on laskettu Varsinais-Suomen valmistelun rahoitussummaksi, mutta vuosille 2021-2022 yhteenlaskettu summa asettuu n. 5,8 milj. euron tasolle. Tämä ei tule riittämään, vaan Varsinais-Suomen tarvitsema rahoitustarve tulee väistämättä olemaan merkittävästi suurempi, mahdollisesti jopa kaksinkertainen. Pelkästään 70 asiantuntijan rekrytointi ja ostaminen palveluina kustantaa vuodessa karkeiden arvioiden mukaan reilut 7 miljoonaa euroa.

Esitettyjen asiantuntijakustannusten lisäksi valmisteluun sisältyy todennäköisesti merkittäviä kustannuksia myös eri ICT-järjestelmien konsolidoinnista ja muista uudistukseen liittyvistä muutuskustannuksista. Pelkästään asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistäminen tulee kustantamaan kokonaisuudessaan Varsinais-Suomelle vajaat 10 miljoonaa euroa. Lopulliseen asiakas- ja potilastietojärjestelmien uudistamisen hintaan vaikuttaa kuitenkin järjestelmien yhtenäistämisen toteutustapa. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämisen lisäksi uudistuksen toimeenpano edellyttää myös muiden järjestelmien uusimia, yhtenäistämisiä tai ainakin sopimusten uusimisia. Näistä muista ICT-järjestelmien uusimisista ei ole tehty toistaiseksi päivitettyjä erillisiä laskelmia Varsinais-Suomessa.

Uudessakaupungissa 24.5.2021

Atso Vainio

Kaupunginjohtaja

b) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteet

-

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuihistioon

Muut huomiot

-

Teuri Jenni
Uudenkaupungin kaupunki - Kaupunginjohtaja Atso Vainio